

Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu'nun, Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 13 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Bütçe Komisyonu raporu (2/31)

8 . XII . 1947

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Teşkilâtına dair olan 789 numaralı Kanunun 13 ncü maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun teklifimi 3 . II . 1947 tarihli yazımla Yüksek Makamınıza sunmuştum.

Bu yazı Yüksek Makamınızdan 5 . II . 1947 tarihli derkenarla Millî Eğitim Komisyonuna havale edilmişse de şimdiye kadar bir karar alıp Kamutaya gönderilmemiştir. Sözü geçen kanun teklifim ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. İçtüzük'ün 36 ncı maddesine uyularak teklifimin doğrudan doğruya gündeme alınmasını rica ederim.

Trabzon Milletvekili
M. Reşit Tarakçıoğlu

Gerekçe

789 Sayılı maarif teşkilâtına dair kanunun 13 ncü maddesi ilkökul başöğretmenlerine kıdemlerine göre alacakları maaştan başka idari hizmetlerine mukabil olmak üzere ayda on liradan yirmi liraya kadar tahsisat verileceğini âmir bulunmaktadır.

Bir ilkökul başöğretmeni bulunduğu okulda birtakım dersleri okuttuktan başka talebeye öğretmenlere, okulun eşyasının tedarik ve korunması ile ilgili işleri yürütmeye, dosyaları defterleri tutmaya öğretim, eğitim işlerine istikamet vermeğe talebenin velileri ile görüşmeye, yazışmağa da mecbur ve bütün bu işlerden sorumludur. bu derece ağır işleri yürütmek zorunda bulunan bir memura 789 sayılı maarif teşkilâtına dair kanunun 21 yıl önce verdiği paranın miktarı 10 - 20 lira idi bu miktar para her ne kadar yükletilen külfete nispetle ölçü tutmıyacak kadar az idi isede paranın o zamanlardaki satın alma kuvveti 5, 10 misli düşmüş olduğu göze alınırsa başöğretmenlik ödeneğinin de hiç değilse 3 - 5 misli arttırılması hak ve adâlet prensiplerine daha uygun olacaktır.

İlce Millî Eğitim İşyarlarının ödenekleri hakkında ise sözü edilen 789 sayılı kanunda ayrıca bir ödenek hükmü olmayıp bunlar başöğretmenlik ödenekleri ile bu vazifeyi göstermektedirler. Halbuki ilce Millî Eğitim İşyarları yalnız başöğretmenleri oldukları okulun işlerinden sorumlu olmayıp ilcenin çevresinde bulunan bütün okulların yürümünden de sorumludurlar. İlce maarifinin genişletilmesi, ilce öğretmenlerinin ve okullarının her hali ile, İcedeki, eski eserlerle de ilgilidirler. Bu bakımdan ilce Millî Eğitim İşyarlarının gördükleri işler herhangi bir başöğretmenin ödevlerinden ağır olduğu için bu ağır yükün karşılığı olarak aylık makam ücretinin de biraz daha üstün olması gerekmektedir.

İlişik kanun teklifi işte bu ihtiyaçlara cevap teşkil etmektedir.

Trabzon Milletvekili
M. Reşit Tarakçıoğlu

TRABZON MİLLETVEKİLİ MUSTAFA REŞİT TARAKÇIOĞLU'NUN TEKLİFİ

MADDE 1. — 789 sayılı Kanunun 13 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) İlkokul başöğretmenlerine kıdemlerine göre alacakları öğretmenlik maaşından başka idari hizmetlerine karşılık olmak üzere ücret olarak ayda 30 liradan 50 liraya kadar ödenek verilir.

B) İlce başöğretmenlerinden Millî Eğitim İşyarlığı yapanlara kıdemlerine göre alacakları

öğretmenlik maaşından başka idari hizmetlerine karşılık olarak 40 - 60 liraya kadar ödenek verilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri, Millî Eğitim Bakanları yürütürler.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. : 2/31
Karar No. 73

17 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilâtına dair olan 789 sayılı Kanununun 13 ncu maddesinin değiştirilmesine dair olup Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu tarafından 3 . II . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulan ve Millî Eğitim Komisyonuna havale buyurulan kanun teklifi Kamutaydan 10 . XII . 1947 tarihinde Komisyonumuza verilmekle, teklif sahibi Mustafa Reşit Tarakçıoğlu ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Teklif, başöğretmenlerin halen almakta oldukları ek görev tazminatlarının artırılması ve Millî Eğitim memurlarına da ek görev tazminatı verilmesini sağlamak maksadiyle hazırlanmıştır.

Yapılan açıklamalar ve tartışmalardan sonra Komisyonumuz şu sonuca varmıştır: Şimdiye kadar, muhtelif konularla memurların maaşleri karşılığı olan aylıkların artırılmak suretiyle geçim seviyeleri yükseltilmiş ise de muhtelif mesleklerde ek görev, kilometre, uçuş tazminatları gibi verilegelmekte olan paraların asıllarında bir değişiklik yapılmamış, bunlara da fevkalâde zam kanunları ile şimdiye kadar % 25 nispetinde zam yapılmış bulunmaktadır. Bunlardan başka 5166 sayılı Kanun ile öğretmenlerin ek görev ücretleri bir kadroya bağlanmış ve bu suretle 10 - 20 lira arasında verilmekte olan bu ücretler 1570 aded 20 ve 2000 aded 15 ve 2680 aded 10 lira olmak üzere geniş miktarda artırılmış bulunmaktadır.

Öğretmenlerin umumi muvazeneye alınmalarıyle durumları tamamen düzeltilmiş ve kad-

roları da imkân nispetinde yükseltilmiştir. Bu da bütçeye yılda 20 milyon liralık bir külfet tahmil etmiş bulunmaktadır.

Bu mülâhazalardan sonra Komisyonumuzca teklifin bütçeye olan tesiri noktasında bilhassa durulmuş ve yapılan incelemeler sonucunda portesi takriben 20 milyon liraya yaklaşan böyle bir külfeti bütçeye yeniden tahmil etmeye imkân olmadığı ve esasen bu yıl başındanberi kabul edilen bir takım kanunlarla daha şimdiden 15 - 20 milyon liralık bir külfet yüklenildiği gözönüne alınarak bu teklifin kabulüne Komisyonumuzca imkân görülememiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Erten	I. H. Tıgrel	M. Eriş
Amasya	Amasya	Ankara
A. Eymir	A. K. Yiğitoğlu	C. Gölet
Bursa	Eskişehir	İzmir
F. Bük	H. Polatkan	S. Dikmen
Kırşehir	Kocaeli	Samsun
Ş. Torgut	Dr. F. Ş. Bürge	M. A. Yörüker
Yozgad		Ankara
S. İçöz		

Bu kanun teklifinin reddi için ileri sürülen sebeplerden, bütçenin mali takati keyfiyeti müstesna olarak, diğerlerine muhalifim.

F. Öymen